

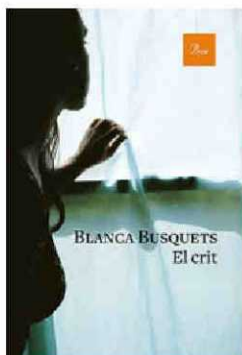

literatura

ÀLEX MILIAN

‘El crit’ és una novel·la sobre les relacions humanes que Blanca Busquets situa al voltant dels fets de l'estiu i la tardor de 2017: l'atemptat de la Rambla de Barcelona i el referèndum de l'1 d'octubre. Els esdeveniments són només un paisatge per burxar en la psicologia dels personatges colpits per la violència.

Vides creuades al voltant del 17-A i l'1-O del 2017

El crit
BLANCA BUSQUETS

Proa
Barcelona, 2019
240 pàgines

La desena novel·la de Blanca Busquets és una mena de cub de Rubik: sis cares, sis personatges, sis històries que s'entrecruen però no es barregen completament. No és com aquells guions de Hollywood excessivament forçats perquè tot acabi quadrant i tots els fils argumentals dibuixen un tapís increïblement perfecte (*Crash*) sinó històries creuades amb personatges comuns.

Cada capítol és la història d'un dels personatges clau, la Judit Pascual; el seu marit, l'Eduard; l'amant de l'Eduard, la Xènia; l'altre amant de la Xènia, el Gerard; l'amant de la Judit, el Martí, i l'altra amant del Martí, la Matilde. Sis històries que podrien ser sis contes oberts però són sis capítols que concatenen les accions, expliquen les arrels d'alguns comportaments. Una novel·la amb psicòlegs i molt urbana, que seria digna —i lògica— inspiració per a un guió de Woody Allen. L'aportació de Busquets és posar-ho tot en un context històric molt concret de Catalunya, entre l'estiu i tardor del 2017, i fer-ho amb el seu estil literari.

I tots ells es troben en algun moment amb un personatge —de bon començament, misteriós— que hi juga un paper més o menys important, a

pesar de ser, en algunes d'aquestes vides, un simple passavolant.

L'atemptat del 17 d'agost de 2017 a la Rambla i l'1 d'octubre d'aquell mateix any són alguna cosa més que un teló de fons en aquesta novel·la. En algun cas són, fins i tot, l'interruptor que fa saltar l'estabilitat d'algun d'ells.

La mateixa Blanca Busquets ha explicat que, si a les seves anteriors novel·les donava molta importància al paisatge i com marcava els personatges, en aquest cas són els fets històrics, els esdeveniments tràgics i la tensió nacional allò que deixa empremta en els protagonistes.

Però Busquets té l'habilitat de no descriure'ls directament sinó a través de la mirada dels personatges —cadascun amb una ideologia diferent— i no abocar opinions d'un narrador omniscient que esdevindrien sentències polítiques més o menys maniquees. Busquets ens explica, de manera indirecta, com reaccionen aquests “dies històrics” en funció de la seva personalitat. Uns hi participen directament, prenen partit, per exemple, en l'1 d'octubre; d'altres s'ho miren des de la distància i l'escepticisme.

Això fa de la novel·la un producte llegidor per a qualsevol lector, sigui o

no coneixedor d'aquells fets i tingui o no un judici polític sobre aquells esdeveniments i d'altres que els envolten fins al final d'aquell 2017. La literatura ha de ser comprensible per qualsevol lector —de qualsevol època o país— i anar més enllà de l'aprofitament d'un escenari històric per l'interès que aquest lloc pugui despertar. Blanca Busquets supera aquesta prova amb nota.

El motor veritable d'aquesta novel·la són les relacions humanes —familiars, sentimentals o purament sexuals— entre els protagonistes i els personatges que els envolten. Això, com ha reconegut públicament Busquets, converteix aquesta novel·la en el seu llibre amb més escenes sexuals, tot i que no són el centre de l'argument. No sempre hi ha amor però cada personatge té almenys una relació sexual.

Busquets té un estil àgil, de frases curtes, tant en les parts narratives com en les psicològiques —les que descriuen l'estat d'ànim, les sensacions i els pensaments dels personatges. Aquesta opció li dona especial rendiment literari quan el personatge està especialment torturat psicològicament, com la protagonista del primer capítol.

L'autora també demostra una habilitat especial per reproduir diàlegs sense marcació ortogràfica, és a dir, diluir els diàlegs àgils en un sol paràgraf. En mans de Busquets, una tècnica complexa esdevé ideal en un context d'estil fluid, perquè garanteix una comprensió ràpida per al lector.

El crit és un collage de relacions humanes, un llibre molt cinematogràfic —en la concepció— amb fragments d'històries paral·leles que fan avançar l'acció: el relat de cada personatge és posterior a l'anterior i, d'aquesta manera, s'avança des del 17 d'agost al Nadal del 2017 d'uns sentiments a uns altres.

Si algú busca una novel·la plural sobre l'1 d'octubre, *El crit* no respondrà a les seves expectatives, perquè la

Blanca Busquets

JOAN PUERTO

intenció de l'autora no és aquesta. La novel·la no vol retratar l'1 d'octubre en absolut —i, per tant, tampoc es preocupa a buscar uns personatges a favor i uns altres en contra. Busquets fa servir el 17 d'agost i l'1 d'octubre com a esdeveniments més o menys tràgics que provoquen morts, situacions d'estrès, angoixes, etc. El teló de fons podria ser un accident de tren o d'avió, un col·lapse múltiple (com l'esmentada *Crash*) o un incendi. Les veritats en les quals Busquets vol burxar són les conseqüències d'aquests desastres en la psicologia, els sentiments, dels personatges.

@alexmilianbeser